

Ljubljana, 15. julij 2016

Komentarji Asociacije na Strategijo razvoja medijev Republiki Sloveniji do leta 2024

Uvodno pojasnilo

V Društvu Asociacija, mreži nevladnih organizacij in samostojnih ustvarjalcev v kulturi, pozdravljamo namero Ministrstva za kulturo RS k široki razpravi pri sprejemanju strategije o razvoju medijev v naslednjem slabem desetletju. Strategijo vidimo kot korak k temu, da si država začrta vizijo in smer kako bi rada razvila svoj medijski prostor, kar je tudi dobra in nujna osnova za pripravo bodočih zakonskih sprememb. Čeprav se strinjamo z naravnostjo strategije k podpiranju neprofitno usmerjenih medijev, se nam zdi ključno, da strategija najprej v prvi vrsti prepozna obstoječe nevladne organizacije, ki tovrstne medijske zgodbe gradijo že danes, vendar so zaradi nesistematičnega podpore podvržene krčenju programa in negotovemu položaju tako ustvarjalcev kot medija na sploh. Tak primer je denimo Zavod Radio Študent, ki ga je država prepoznala kot edini študentski radijski program posebnega pomena. Zato v nadaljevanju prek konkretnjših komentarjev pozivamo predvsem k vključitvi nevladnih organizacij na področju medijev kot relevantnih gradnikov medijske krajine in razvoja le te v bodoče.

Komentarji

K poglavju Perspektiva medijev - Novi poslovni modeli za tiskane medije (str. 13)

Strategija na tem mestu ugotavlja, da *»pregled medijske krajine iz leta 2014, ki jo je pripravilo Ministrstvo za kulturo, in razvid medijev kažeta, da v Republiki Sloveniji obstajata zgolj dve obliki lastninsko-upravljaljskega modela medijev, državni (RTV Slovenija) in zasebni, kar vsekakor ne govori v prid pluralnosti medijske krajine.«* Kot alternativo in garant za zagotavljanje večje medijske pluralnosti predlaga medijske zadrage in kooperative.

V obeh primerih gre za nepridobitno obliko medijskega delovanja, kar v Asociaciji podpiramo. Pravno-formalno drži, da imamo v kontekstu lastninsko-upravljaljskega modela medijev državnega in zasebnega. Nikakor pa ne gre pri konceptu zasebnega enačiti pridobitnih gospodarskih družb in neprofitno naravnanih nevladnih organizacij. To navsezadnje že leta priznava tudi država preko sofinanciranja njihovih programov (denimo tistih nevladnih organizacij, ki imajo programe posebnega pomena), saj jih tudi zaradi neprofitne naravnosti prepozna kot del javnega interesa.

Strategija v tem poglavju zaključuje, da bo novi Zakon o medijih nove oblike neprofitnega delovanja podpiral z aktivnimi ukrepi, kar seveda pozdravljamo, pozivamo pa, da prepozna in ustrezno s sistemskim financiranjem podpre že obstoječe nevladne organizacije, katerih cilj ni zasledovanje dobička. Prav tako je pomembno dodati, da prav nestabilno financiranje tovrstnih medijev onemogoča primerno socialno varnost novinarjev, čemur bi bilo zaradi prepoznanega javnega interesa programov, ki jih ustvarjajo, še posebej nujno posvetiti pozornost v obliki aktivnih ukrepov zaposlovanja.

K poglavju Finančna perspektiva - Izvenproračunski in drugi viri za financiranje medijskih vsebin v javnem interesu (str. 18)

Strinjamo se z nujnostjo spodbudne ureditve diverzifikacije proračunov v kulturi in medijskem prostoru, vendar poudarjamo, da je potrebno pri tem imeti v mislih tudi neprofitno naravnane nevladne organizacije na področju medijev, ki so prepoznane, da imajo programe v javnem interesu. Strategije v tem poglavju namreč kot dopolnilo RTV Slovenija omenja zgolj regionalne, ne pa tudi denimo (radijskih) programov posebnega pomena.

K poglavju Finančna perspektiva – Financiranje deficitarnih medijskih vsebin v javnem interesu (str. 18)

Strategija predvideva, da bi morala država financirati vsebine, ki jih trg ne uspe, in so zato ogrožene, vendar ne tistih, ki so sestavni del posameznega medija, in ne medija v celoti. Opozarjamo, da to ni smiselno v primeru neprofitno naravnane medija-nevladne organizacije, ki ima prepoznan javni interes (vsaj v delu obstoječih vsebin).

K poglavju Perspektiva novinarjev ter rasti in razvoja medijev – Medijska pismenost (str. 21)

Pozdravljamo poudarek o dvigovanju medijske pismenosti, pri čemer pa opozarjamo, da je izjemno pomembno, da v tovrstnih programih sodelujejo tudi predstavniki nevladnih organizacij na področju medijev, ki pogosto nudijo kritični vpogled na delovanje družbe, zato je pomembno, da je del učenja medijske pismenosti tudi tovrstna kritična perspektiva, ki ne prihaja iz profitnega ali državnega medijskega polja.

K poglavju Perspektiva novinarjev ter rasti in razvoja medijev – tematski kanali (str. 21)

Opozarjamo, da je potreben razmislek, ali programi posebnega pomena, kot je denimo študentski radio, resnično sodijo v ozek spekter tematskih programov, ali je bolj smiselno razmišljati o uveljavitvi spodbudnega okolja za razvoj v Evropi uveljavljenega t.i. tretjega medijskega sektorja nepridobitnih študentskih in skupnostnih radijskih ter televizijskih programov.

Prav tako se nam zdi pomembno poudariti, da je potrebno pri razmišljanju o posebnih kulturnih programih upoštevati, da je neodvisna kultura, ki izvira iz nevladnega sektorja in polja samostojnih ustvarjalcev v kulturi ena najbolj perspektivnih in plodovitih delov kulturne krajine, in ji je zato potrebno nameniti posebno pozornost tudi pri oblikovanju medijskih strategij v javnem interesu.